

розміщення акцій. У разі збільшення розміру статутного капіталу товариства за рахунок реінвестиції дивідендів або за рахунок спрямування прибутку до статутного капіталу здійснюється реєстрація випуску акцій, звіт про результати розміщення акцій до реєстраційного органу для реєстрації не подається.

Всі ці операції можуть здійснюватись до реєстрації змін статутного капіталу у виконавчих комітетах міської ради. Таким чином, у разі збільшення розміру статутного капіталу за рахунок попередніх додаткових внесків по реєстрації випуску акцій діючим Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, зобов'язань і господарських операцій та інструкції по його використанню не передбачено ні один синтетичний чи аналітичний рахунок. На мій погляд, доцільно в складі рахунку 42 «Додатковий капітал» відкрити окремий аналітичний рахунок «Додаткові внески» акціонерів і кореспонденція рахунків буде Дт 31, Кт 42[3]. Другим актуальним питанням обліку і аудиту акціонерних товариств є співвідношення розміру чистих активів і статутного капіталу. Згідно ст. 155 Цивільного Кодексу України, якщо після закінчення фінансового року вартість чистих активів акціонерного товариства виявиться меншою від статутного капіталу, товариство зобов'язане оголосити про зменшення свого статутного капіталу та зареєструвати відповідні зміни до статуту у встановленому порядку[2]. Якщо вартість чистих активів товариства стає меншою від мінімального розміру статутного капіталу, встановленого нормативними документами товариство підлягає ліквідації.

Отже, виходячи із вище вказаного можна сказати що найбільш актуальними проблемами аудиту і обліку статутного капіталу в акціонерних товариствах є такі:

1. Вибір формування видів статутного капіталу в акціонерних товариствах.
2. Недостатня кількість існуючих рахунків бухгалтерського обліку для ведення господарських операцій по статутному капіталу на акціонерних товариствах і таким чином постає потреба створення аналітичних рахунків в існуючих рахунках по веденню бухгалтерського обліку із статутним капіталом.
3. Співвідношення розміру чистих активів і статутного капіталу в акціонерних товариствах, а саме проблема коли вартість чистих активів акціонерного товариства виявиться меншою за статутний капітал, то товариство зобов'язане оголосити про зменшення свого статутного капіталу та зареєструвати відповідні зміни до статуту у встановленому порядку, що надає товариству додаткові проблеми у своїй діяльності.

Література:

1. *Бутинець Ф.Ф., Давидюк Т.В. Бухгалтерський управлінський облік. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 592с.*
2. *Цивільний кодекс України. Стаття 155 "Статутний капітал акціонерного товариства" № 514-17 від 17.09.08 р., зі змінами та доповненнями.*
3. *Усач Б.Ф. Аудит: Навч. Посіб. – К.: Знання – Прес, 2002. – 233 с.*

Малець А.Р.
студ.гр. ОА-32

Національний університет «Львівська політехніка»
Науковий керівник – Тивончук О.І.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ РЕЙДЕРСТВА В УКРАЇНІ

В епоху Великих географічних відкриттів у Великобританії з'являється поняття рейдерство (від англ. reider – набіг), яким позначались набіги суден, які самостійно виконували бойові завдання, у тому числі захоплення торговельних кораблів інших країн. Виходячи з вищенаведеного доволі логічним виглядає порівняння рейдерства з середньовічним піратством, оскільки питання

минулого «гаманець або життя» практично не відрізняється від ситуації, в яку ставлять підприємство сучасні рейдери, опираючись на потужні фінансові та адміністративні важелі (зв'язок з адміністративним ресурсом є однією з найхарактерніших ознак рейдерства). XVII ст. ознаменувалося появою перших буржуазних держав і відповідно приватної власності, що в свою чергу відкрило нову сторінку в історії рейдерства – привласнення чужого бізнесу. Першим рейдером прийнято вважати Дж. Рокфеллера – засновника Standard Oil, який ще наприкінці XIX ст. зміцнював свої позиції на ринку шляхом скупки всіма можливими методами акцій конкурентів. У сучасному ж розумінні рейдерство з'являється в 60-70-их роках XX ст. [4].

Рейдерство – це недружнє, поза межами дії цивільного законодавства, спрямоване проти волі власника, захоплення чужого майна на користь іншої особи, встановлення над майном повного контролю нового власника в юридичному й фізичному розумінні з використанням корумпованості чиновників та (або) із застосуванням сили [1].

З юридичної точки зору на поняття «рейдерство» у зв'язку з його різноманітним та складним проявом, а відповідно і з особливостями діяльності відомств, які йому протидіють, важко знайти більш-менш єдине тлумачення цього поняття. Зокрема, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку України вважає рейдерством недружні поглинання як такі, а Генеральна прокуратура України – незаконні захоплення підприємств [4].

Рейдерство зазвичай поділяють на «біле», «сіре» та «чорне». «Біле» рейдерство – це законна діяльність, спрямована на придбання підприємства, направлена на скуповування акцій або боргів, на тимчасове погіршення економічного і фінансового стану підприємства – цілі шляхом здешевлення його акцій, пошуку недоліків в статуті тощо. Тут рейдер може виступати "санітаром лісу" (за умови, що він діє за законом) – такий стан речей є природним для країн з ринковою економікою, адже злиття та поглинання мають регулюватися державою. Крім того, рейдерство певною мірою спрямоване на ліквідацію неефективного менеджменту та реструктуризацію неефективно працюючих підприємств, спонукає підприємства до створення кращих умов співпраці з міноритарними акціонерами.

«Біле» рейдерство зазвичай відбувається шляхом корпоративного шантажу (greenmail) в рамках діючого законодавства та в нашій країні трапляється доволі рідко. Після того як до рук корпоративного шантажиста потрапляє 10-% пакет акцій компанії рейдер намагається ініціювати проведення позачергових зборів акціонерів. Зустрівши опір з боку директорів компанії, рейдери переходять до сірих і чорних дій.

«Чорне» і «сіре» рейдерство засноване на використанні у своїй діяльності незаконних методів, підробних документів, силових захоплень тощо.

В Україні межа між «білими», «сірими» і «чорними» рейдерами доволі розмита. Зокрема, це пов'язано з недоліками чинного законодавства, оскільки початкова «чисто» проведена операція, яку можна було б назвати greenmail, вимагає подальших «сірих» і «чорних» дій.

«Сірі» рейдери балансують на межі законності, використовуючи сумнівні методи. Однак, як правило, цю межу перетинають. Для «сірого» рейдерства характерне використання фальсифікованих документів, подвійного реєстру, незаконних зборів акціонерів [3].

Розглядаючи рейдерство за часово-територіальною ознакою варто відмітити, що практика подібних силових захоплень була запозичена в Російській Федерації, де рейдерські захоплення поширені більш широко й відпрацьовані до дрібниць. Його проява в Україні пов'язана з переходом на ринкові відносини і відповідно припиненням тотального контролю держави над економікою. Відповідно у зв'язку з превалюванням в інтересах рейдерів на Заході виробничих цілей воно відбувається більш делікатно, більш правовими та цивілізованими методами, тоді як в Україні в їх діях провідним є спекулятивний мотив [3].

Історію рейдерства в Україні прийнято умовно поділяти на два періоди [2]:

Перший – від початку 90-их років XX ст. до початку 2000-ого року – це період становлення незалежної України, заміни адміністративного стилю управління економікою ринковим. Складна економічна ситуація в країні ускладнювалась зростанням корупції, погіршенням криміногенної ситуації, недосконалістю законодавства тощо. Для цього періоду характерне так зване «чорне» рейдерство з його кримінальними нахилами, часто – із

використанням силових методів. В цей період інтеграція нашої економіки в світову супроводжувалась тотальною недооцінкою вартості активів підприємств та організацій, що зайвий раз стимулювало до здійснення рейдерських атак. Покращення як економічної, так і криміногенної ситуації з часом вдалось досягти шляхом внесення відповідних змін до чинного законодавства, ведення активної боротьби з корупцією [2].

Другий - з початку 2000-их років - це період напівзаконного захоплення чужої власності, активного протистояння рейдерським атакам. В цей період рейдерство набуває системного характеру, оскільки у 2005-2006 роках до рейдерських методів захоплення підприємств став активно залучатися адміністративний ресурс, зокрема суди, правоохоронні органи тощо. Саме на цей період припадає розквіт рейдерства.

Надприбутковість рейдерської діяльності (зокрема, середньостатистична норма прибутку, за експертними оцінками, становить близько 1000%) і понад 90% результативність є доволі логічною причиною його стрімкого розвитку (в Україні діє щонайменше 35-50 спеціалізованих рейдерських груп) і набуття системного характеру (близько 3000 захоплень на рік), що в свою чергу розхитує правовий і економічний механізм України.

Таким чином можна стверджувати, що проблема рейдерства в Україні потребує свого вирішення, зокрема шляхом реформи судової системи, всезагального підвищення культури підприємництва та внесення змін до чинного законодавства (вдосконалення потребують Господарський кодекс, Господарський процесуальний та Цивільно-процесуальний кодекс, Закон «Про господарські товариства» тощо).

Література:

1. *Рейдерство в Україні: передумови та шляхи подолання* [Електронний ресурс] / Варналій З.С., Мазур І.І.- Режим доступу:<http://www.niss.gov.ua/book/StrPryor/3/17.pdf>.
2. Москаленко С. *Рейдерство: загальна характеристика, окреслення проблеми та шляхи боротьби* // Юридичний журнал. - 2007 - №3.
3. *Загальна характеристика рейдерства в Україні* [Електронний ресурс] / Ляшенко М. - Режим доступу: <http://www.sitebeta.ksu.ks.ua/downloads/SofaP/Lyashenko.doc>.
4. *Легалізація незаконно одержаних доходів шляхом захоплення і поглинання підприємств (рейдерство)* [Електронний ресурс] / Гуровська Т.В.- Режим доступу: <http://www.niwm/rv/ua/methods/asp/vd/v39ek11.doc>.

Малець В.М.

Студент 3 курсу 5 - групи Обліково-економічного факультету
Київський національний торговельно-економічний університету

Науковий керівник – Бутко А.Д.

к.е.н., професор

СТАН ОБЛІКУ ЛІСОПРОДУКЦІЇ НА ДЕРЖАВНИХ ЛІСОВИХ ГОСПОДАРСТВАХ

З розвитком інтеграційних процесів в українській економіці питання, що пов'язані з удосконаленням бухгалтерського обліку, принципів побудови фінансової звітності підприємств лісової галузі України набули особливого значення не тільки з точки зору їх відповідності потребам ринкових відносин, що формуються в Україні, а й вимогам міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. На даний час стоїть питання, на рівні Кабінету Міністрів України, про покращення діяльності лісового господарства, складаються нормативно-правові акти, які покращать контроль за станом обліку та незаконної заготівлі лісопродукції в Україні.

Для здійснення господарської діяльності підприємств усіх форм власності та галузей економіки використовують цілий ряд ресурсів: трудових, матеріальних, фінансових, які